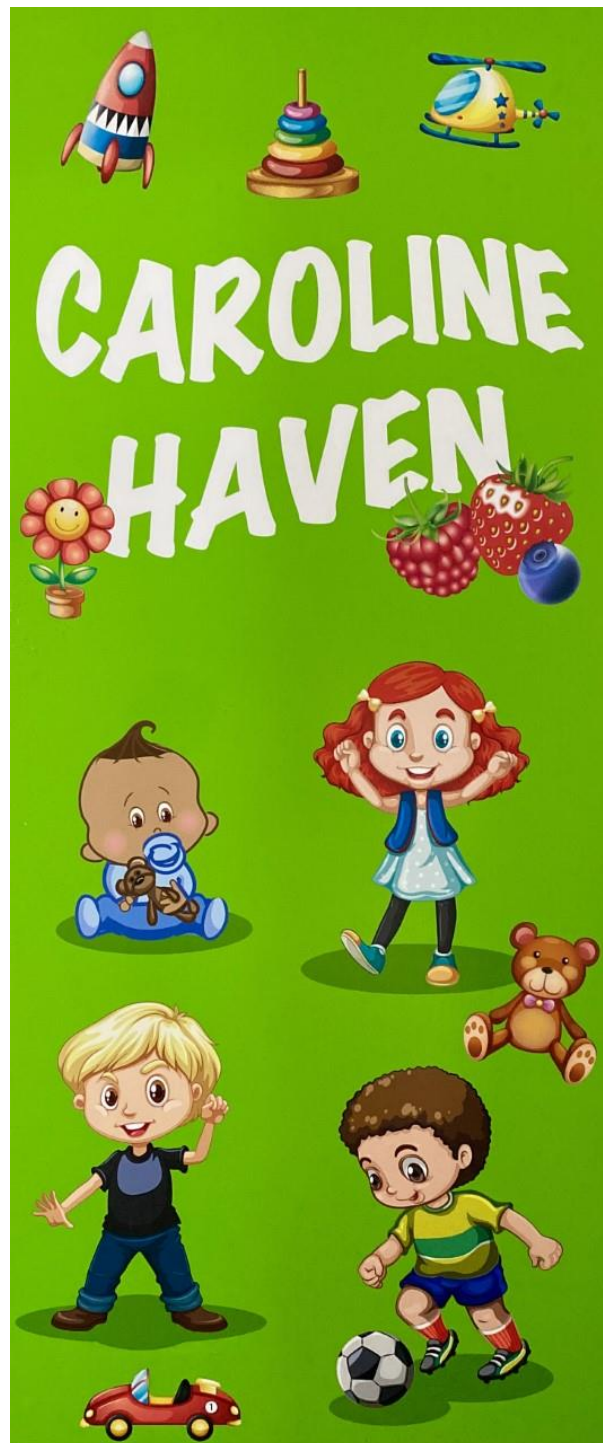


Den styrkede pædagogiske læreplan

2022



Pædagogisk metode og daglige rutiner

I Carolinehaven bruger vi aktionslæring som pædagogisk metode, som giver mulighed for at eksperimentere med og reflekterer over egen praksis.

Vi tager udgangspunkt i en pædagogisk rutine eller aktivitet, som vi ønsker at udvikle og arbejde med. Aktionslæring bygges op med undring, refleksioner, iagttagelser, nye mål, udvikling, implementering og evaluering. Et aktionsforløb hos os varer omkring et år, men vi bliver ved med at udvikle og arbejde med det i Carolinehaven.

I forbindelse med et aktionsforløb, bruger vi film som pædagogisk redskab. Dette giver mulighed for at give et større indblik i egen praksis, samt dynamikkerne i børnegruppen.

Det er ofte de daglige rutiner vi tager udgangspunkt i, da vi ser dem som et vigtigt læringsrum for børnene. De lærer og udvikler sig i alle forhold de indgår i, i løbet af dagen. Vores mål er at børnene inddrages i, og får deltagelsesmuligheder i så mange rutiner som muligt.

I planlægningen af rutinen sætter vi os realistiske pædagogiske mål, for hvilken læring børnene har mulighed for at tilegne sig. Vi organiserer os i positioner, som giver børnene ro, nærvær, og tryghed. Vi tilgodeser de børn som har behov for struktur, men også de børn som har behov for friere rammer. Vi sikrer os at alle overgange er planlagte, så de skaber ro og tryghed i børnegruppen.

Vi reflekterer og evaluerer løbende på vores pædagogiske skriv, og tilpasser det til den aktuelle børnegruppe og de fysiske rammer.

Vi har haft aktionsforløb omhandlende måltidspædagogik, legepladspædagogik og legebædagogik og børneperspektiver. Vores næste aktionsforløb starter marts 2022, og skal omhandle sprog.

Børn i udsatte positioner

Det er ikke ualmindeligt at alle børn, uanset baggrund, på et tidspunkt vil opleve at komme til at stå i en udsat position. Det er ikke nødvendigvis barnet der er udsat, men det kan være rammerne omkring barnet, som sætter barnet i en udsat position. Børn i udsatte positioner, er børn der kan være i risiko for at stå uden for fællesskabet. Det definerer vi som børn med en svag socioøkonomisk baggrund, fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn med sproglige vanskeligheder, skilsmissebørn og børn med sociale udfordringer.

Det er vores pædagogiske ansvar at tage højde for, at alle børn, uanset baggrund, får de bedste udviklings- og læringsbetingelser i deres møde med dagtilbuddet. I håb om et tæt forældresamarbejde, ønsker vi at fremme børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi arbejder med børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet, så de ikke ender i en udsat position. Alle børn bliver mødt med positive tilgange og forventninger, og det pædagogiske personale fungerer som en beskyttende faktor i børnenes liv. Vi har fokus på at give alle børn positive mestrings- og succesoplevelser gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer.

Vi opdeler børnene i mindre grupper, så den voksne har mulighed for at arbejde mere målrettet med barnets specifikke udfordringer og behov. Dette foregår så vidt som muligt, ved at andre børn også deltager. I små grupper, er der god mulighed for at tage højde for børneperspektiver, da fokus lettere kan rettes mod det enkelte barns ønsker og behov. Dette er med til at give barnet i den udsatte position mulighed, for at blive stimuleret, samt at blive mødt med positive forventninger og en anerkendende tilgang fra det pædagogiske personale.

Forældresamarbejde

Som en del af Carolinehavens pædagogiske læreplan, skal vi have fokus på samarbejdet med forældre, da dette er væsentligt for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det er vigtigt for barnets trivsel, at der er overensstemmelse af forventninger til samarbejdet mellem forældre og dagtilbud. Vi er tydelige omkring forældresamarbejdet og har en forventning om at forældre er interesserede og deltagende i børnenes dagligdag.

Vi ønsker at modtage informationer hjemmefra om f.eks. børnenes manglende nattesøvn, sygdom mm. Da det kan have en relevans for barnets dagligdag i vuggestuen.

Vi informerer om vigtigheden ved deltagelse af større årlige arrangementer som; sommerfest, fødselsdage og forældremøder. Dette er med til at bidrage til fællesskabet, som kommer både forældrene og især børnene til gode.

Gennem åben dialog mellem forældre og personale, skaber vi kendskab til hinanden, og danner rammen for et trygt læringsmiljø. På denne måde opnår vi et tillidsfuldt og naturligt samarbejde. Forældrene skal have en oplevelse af, at deres meninger er relevante for vores pædagogiske arbejde med deres barn. De inviteres ind i et tæt samarbejde, som danner et fundament for at følge op på samtaler om trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi prioriterer en daglig positiv kontakt mellem personale og forældre, og vi tager initiativ til det gode forældresamarbejde. For os er det vigtigt, at det daglige samarbejde med forældre, vil blive mødt med gensidig tillid og respekt, selvom der ikke altid er enighed blandt alle parter. Vi vil som udgangspunkt rumme eventuelt opståede uoverensstemmelser, og da det er barnet der er i fokus, vil vi finde frem til en fælles løsning som tilgodeser alle parter.

Vi tager udgangspunkt i børnenes individuelle behov, men vi arbejder med at styrke det enkelte barns sociale kompetencer, som bliver udviklet i det store fællesskab.

Vi bruger Aula, som er et kommunikationsredskab mellem forældre og dagtilbud. Her vil der være vigtige informationer, dagbøger, billeder og andet.

Evalueringskultur

I Carlinehaven evaluerer vi på forskellige plan. På fælles plan evaluerer vi løbende på personalemøderne, hvor fokus primært er de store projekter og forløb, som f.eks. vores aktionslæringsforløb og fælles pædagogiske aktiviteter.

Vores fælles refleksioner resulterer i udvikling og tilpasning af forløbene. Formålet er desuden, at den mundtlige evaluering af projekterne skal skriftliggøres. Vores evalueringsskriv bruges til dokumentation og udvikling og gør, at nyt personale kan sættes ind i tidligere og nuværende forløb og projekter, som vi har implementeret i praksis.

På stueplan evaluerer vi stuevis på den daglige pædagogik og børnegruppe. Børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse evalueres løbende i de trivselskemaer vi bruger. Det pædagogiske læringsmiljø understøtter og optimerer børnegruppens trivsel, og gør os opmærksomme på det enkelte barns udvikling og deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.

Vi evaluerer to gange om året skriftligt på vores fokuspunkter. Disse er en beskrivelse af hvad stuerne hver især har fokus på i en periode med udgangspunkt i børnegruppens behov. F.eks. har vi tidligere haft fokus på selvhjulpenhed, relationer og udeliv.

Ydermere evaluerer og reflekterer vi løbende mundtligt på hverdagens pædagogik og dagligdagens gang, både planlagt på vores stuemøder, men også efter behov.

Vi har i Carlinehaven udarbejdet et evalueringsskema. Evalueringsskemaet skal være tilgængeligt for alle og formålet er, at det kan bruges i flere forskellige sammenhænge. Det skal fungere som en skabelon med nogle refleksionsspørgsmål, som skal gøre det nemmere at komme rundt om hele emnet. Samtidig skal det være med til at skabe nye refleksioner og andre perspektiver med henblik på udvikling af vores pædagogiske praksis.

Alsidig personlig udvikling

Vi mener at det er vigtigt at give barnet mulighed for at udvikle sin personlighed i et trygt og alsidigt miljø, hvor barnet møder anerkendelse og rummelighed. Barnet skal støttes i at mærke sine og andres grænser og behov, at kunne sige til og fra, for derigennem udvikle empati og positive relationer. Barnet skal føle sig trygt ved at udtrykke alle slags følelser og vi skal som voksne støtte op om og anerkende alle følelser. Vi skal støtte op om barnets egne initiativer og være opmærksomme på, at se på barnets intentioner, og ikke kun handlingerne. Barnet skal støttes i sin individuelle udvikling og skal udfordres når det er klar til et nyt udviklingstrin.

Dagligt Læringsmiljø

For at give god grobund for den alsidige personlige udvikling skal der skabes et trygt og anerkendende læringsmiljø, med nogle engagerede, omsorgsfulde og nærværende voksne.

Vi voksne skal gå ind i barnets perspektiv for at kunne forstå og anerkende barnets følelser. Vi skal arbejde ud fra barnets individuelle behov og støtte barnet i det sociale fællesskab. Derigennem vil barnet udvikle et stabilt fundament for et godt og sundt selvværd.

Leg giver barnet indflydelse på eget liv, de lærer og udvikler sig gennem legen. Både barnets egen leg og den voksen-rammesatte leg, skal have en betydelig plads i hverdagen. Det er pædagogernes opgave at skabe rammer for dette, og derfor er stuerne indrettet, så der er små kroge og legezoner. Der er bl.a. en madras hvor det er muligt at tumle og hoppe. Der er billeder, legetøj, bøger og et lille bord med stole i børnehøjde. Stuens indretning i zoner, er med til at skabe et inkluderende miljø, hvor børnene har mulighed for at vælge til og fra ud fra barnets egne interesser.

Ved måltidet opererer vi med "ugens hjælper", som er en rolle børnene får i sammenhæng med hverdagens gøremål. Her får børnene mulighed for at øge deres selvhjulpenhed, selvtillid, selvværd og motoriske færdigheder.

Eksempel:

Børnene skal på legepladsen. En gruppe på 4 børn går i garderoben, sammen med en voksen, for at finde deres jakker og sko. Martin (2,3) ligger sin jakke på gulvet og tager den selv på, ved at svinge den over hovedet. Lucas (1,9) kigger på Martin, imens Martin tager jakken på. Han kigger derefter på den voksne, og peger på sin jakke. Den voksne siger: "Jeg kan se, at du synes at Martin er lidt sej. Vil du også selv prøve at tage jakken på?" Lucas nikker og smiler. Den voksne placerer jakken på gulvet og hjælper ham trin for trin, med at få jakken på. På samme måde som Martin gjorde. I det jakken svinger over hovedet griner Lucas og smiler stort, og den voksne roser ham for indsatsen og siger: "Hvor er du god! Lad os øve os igen i morgen."

I dette eksempel, ønsker Lucas at lære hvordan man kan tage jakken på, ligesom de store børn. Han udviser nysgerrighed omkring processen, og pædagogen fanger øjeblikket og hjælper ham på vej. Processen giver ham en succesoplevelse som øger selvtilliden, og han bliver motiveret til måske at prøve det igen en anden gang.

Social udvikling

Vi arbejder med børnenes sociale udvikling på daglig basis, da det er et vigtigt element i det pædagogiske arbejde. Vi forbinder den sociale udvikling med at være rummelig og acceptere alle med deres forskelligheder og egenskaber. Ved at indgå i et fællesskab, lærer børnene at mærke egne samt andre børns grænser. Derudover lærer de at kunne begå sig, og være en del af et fællesskab, hvilket betyder at man nogle gange må tilsidesætte egne behov og have tålmodighed, f.eks. når man skal vente på tur.

Social udvikling og sociale kompetencer handler om, at børnene udvikler empati overfor hinanden, som er med til at danne grundstenen for gode venskaber og relationer. For at de sociale kompetencer bedst kommer i spil, inddeler vi ofte børnene i mindre grupper, hvor der er mulighed for et større fokus på det enkelte barn og børnenes indbyrdes relationer. Dette gør vi f.eks. om torsdagen, hvor vi har torsdagsrock. Her inddeler vi børnene i grupper, som befinder sig på samme udviklingstrin på tværs af huset, hvilket fremmer relationerne på tværs af stuerne for både børn og voksne.

Dagligt læringsmiljø

I hverdagen gør vi meget ud af, at støtte det enkelte barn i egen udvikling, således at der bliver skabt et rum med plads til forskelligheder i fællesskabet. Vi sørger for at være tydelige voksne og omtale hinanden som gode venner, så børnene får et sundt og positivt forhold til begrebet venskab og dets betydning. Vi rammesætter aktiviteter, som f.eks. den daglige morgensamling, ture ud af huset og planlagte formiddagsaktiviteter, som styrker børnenes indbyrdes relationer og som støtter dem i at indgå i det sociale fællesskab. Disse aktiviteter har til formål at klæde børnene på, til at kunne danne venskaber og rumme hinandens forskelligheder, herunder at give plads til at børnene lære at løse konflikter på egen hånd. Her ser vi en vigtighed i at inddele børnene i mindre grupper, som har til formål at give alle børnene plads, uanset hvor de er i deres udvikling. Derudover er det vigtigt for os at lære børnene at kommunikere samt forstå verbal og nonverbal kommunikation, da de på den måde bedre kan imødekomme hinanden ligeligt uanset alder og sproglige kompetencer.

Børnenes tilegnelse af sociale kompetencer sker i høj grad gennem legen. Vi har et særligt fokus på den børneinitierede leg, som giver børnene mulighed for selv at løse konflikter, indgå kompromisser og udvikle selvstændighed. Som personale er vi bevidste omkring vores egen rolle i forhold til at være synlige og engagerede voksne uden at tage styring over børnenes leg. Samtidig er vi opmærksomme på at være afventende og observerende i eventuelle konflikter mellem børnene. Indimellem skal legen støttes og rammesættes af det pædagogiske personale, for at alle børn oplever at være en del af det sociale fællesskab.

Eksempel:

Molly (1,6 år) ser, at My (2,5 år) leger med en telefon. Hun går hen og tager fat i den, men My vil ikke give slip. Molly går hen til en pædagog, Lone, og fører hende hen til My og peger på telefonen.

Lone: "My, må Molly lege med telefonen?"

Molly svarer: "Jeg leger med den!" Lone siger: "Kan vi så aftale, at Molly må få telefonen om fem minutter?" My nikker og svarer: "Ja"

Noget tid efter hiver Molly fat i Lone og peger på telefonen igen. My vil helst ikke give telefonen fra sig, men ser at Molly bliver ked af det, så hun skynder sig at ringe færdig og giver telefonen til Molly. Molly smiler og begynder at lege med telefonen.

I dette eksempel øver Molly sig i at give udtryk for sine ønsker ved først at tage fat i telefonen og derefter inddrage en voksen, da det ikke lykkedes i første forsøg. Hun øver sig samtidig i at vente på tur efter der er indgået en aftale om at vente fem minutter. Da der er gået noget tid, og My stadig leger med telefonen, bliver Molly skuffet og giver udtryk for det. Dette aflæser My, som skynder sig at lege færdigt og give telefonen videre, som de havde aftalt. Dette eksempel viser hvordan der i hverdagen bliver forhandlet og øvet sociale kompetencer mellem børnene.

Kommunikation og sprog

Undersøgelser viser at barnets sproglige udvikling i to årsalderen, har betydning for dets fremtid. Derfor er det en vigtig opgave for pædagogerne at skabe et miljø, hvor barnets sprogudvikling er i fokus.

Dagtilbuddet er med til at lægge grundstenen for barnets fundamentale udvikling, da en god start på den sproglig udvikling er gavnligt for resten af barnets liv. Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med pædagogerne.

En god sprogudvikling er væsentlig for kommunikation og relationer mennesker imellem. Det er vigtigt for barnet at kunne udtrykke sig om dets ønsker og behov og kunne sige til og fra. Sproget kommer til udtryk på forskellige måder, på forskellige udviklingstrin. Fra det lille barn der pludrer og bruger krop og bevægelser til det store barn der øver ord, sætninger og spørgsmål.

Barnets sprogudvikling er individuel og udvikles i forskellige tempi. Pædagogerne skal derfor være opmærksomme på det enkelte barns udvikling og sætte ind, hvis et barn har brug for særlig sprogstimulering.

Dagligt Læringsmiljø

For at skabe rum for en god og tryk sprogudvikling, er det vigtigt, at vi som pædagoger samtaler med barnet. Vi skal være opmærksomme og afventende for at give barnet plads, mulighed og tid til at udtrykke sine ønsker og behov. I løbet af dagens daglige rutiner, er der god mulighed for at samtale med barnet. Både med barnet i en gruppe, og i små samtaler med det enkelte barn. Vi deler os tit i mindre grupper, for at kunne have større fokus på børnenes sprogudvikling.

Vi sætter ord på følelser og handlinger, udforsker, variere og folder sproget ud, så barnet møder et mangfoldigt sprog. Det gælder sig både når vi f.eks. sidder i garderoben og tager tøj på, når vi trøster og har morgensamling.

Vi bruger sproget i daglige rutiner og derigennem sætter vi sammen ord på ting, handlinger, oplevelser og følelser som børnene møder i deres dagligdag. De små samtaler under frokosten er

en stor og vigtig grundsten i barnets sprogudvikling.

Legen er en vigtig øvebane for barnet sprog, ordforråd og sætninger. Det er derfor vigtigt at pædagogen understøtter barnets deltagelse i legen.

En af hverdagens gentagende rutiner er morgensamling. Her bliver der sunget med fagter, øvet rim og remser, leget med sprogpøser og fortalt historier. Vi bruger billeder og objekter til at vælge en sang. Her er det vores opgave at favne børnegruppen og herigennem at ramme det enkelte barns ståsted og sproglige udvikling. Vi inddrager børnenes perspektiver under samling, ved at lade dem vælge en sang, at tælle eller fortælle en historie.

Har et barn eller en lille gruppe børn brug for ekstra sprogstimulering, bruger vi f.eks. dialogisk læsning og andre sproglege, for at sætte særlig fokus på barnet eller den lille gruppes sprogudvikling.

Eksempel:

Inde på stuen sidder der en gruppe børn og 1 voksen og spiser frokost. 2 af børnene har været på legepladsen sammen med en anden voksen og andre børn. Den voksne på bordet spørger Emil (2,5), som var på legepladsen. "Emil, hvad lavede I på legepladsen?" Emil svarer ivrigt: "Vi samlede skrald!" Den voksne siger: "Ej! Er det rigtigt? Hvad for noget skrald var det?" Emil svarer: "Plastik!" Den voksne siger: "Hvad så I ellers?" Emil: "Skraldegrisen badede.....i skrald!" Olga (1,6) siger: "Baaadrrr" og den voksne griner og siger: "Jamen hvor røg skraldet så hen?" Emil svarer: "På gulvet!" og til det peger Olga på skraldespanden bag bordet og den voksne siger: "Ja det rigtig, skraldet skal i skraldespanden og ikke på gulvet" og Emil siger: "Neeeej. Det fjollet." og så griner Emil og Olga.

I dette eksempel ses det hvordan pædagogen stiller åbne spørgsmål og prøver at føre en samtale om bordet, på trods af børnenes aldersforskel. Pædagogen har en viden om, hvad der er foregået på legepladsen, men ønsker en dialog over frokosten med børnene. Emil som er noget ældre end Olga, er stadig god til at give plads til at Olga også kan byde ind. Pædagogen formår at gøre samtalen hyggelig og spændende og imødekommer Olgas nonverbale kommunikation, når hun peger på skraldespanden, og pædagogen sætter ord på.

Krop, sanser og bevægelse

Sanser, krop og bevægelse er en vigtig del i børns udvikling. At have fokus på disse er vigtigt i den pædagogiske praksis, da det understøtter børn i at forstå og mestre deres kroppe, hvor de blandt andet udvikler og styrker deres motorik, sanser og koordinationsevne. Brugen af kroppen og bevægelsen skaber forståelse for kroppen, dens forskellige funktioner, samspil og reaktioner. Kropsidentiteten skabes blandt andet via kropslige erfaringer i sociale samspil. Sanserne er også en vigtig del af kropskendskab, da det har en afgørende betydning for barnets motoriske udvikling og automatisering af bevægelser. Ved mestring af kropslige og sanselige indtryk, styrker det børns evne til at aflæse og forstå andre børns og voksnes gestik, mimik og kropslige udtryk.

Dagligt Læringsmiljø

Vi arbejder med krop og bevægelse som en naturlig del af dagligdagen, både grov – og finmotorisk.

Selvhjulpenhed er en stor del af dagligdagen og det er et vigtigt redskab i forhold til udviklingen af børns motoriske færdigheder. Børnenes selvhjulpenhed styrkes f.eks. når de selv kravler op og ned ad stole og trapper, og når børnene tager tøj af og på selv m.m.

Selvhjulpenhed øger kropsbevidstheden, hvor børnene kan mærke hvad kroppen kan og ikke kan. Der gives plads og tid til at udforske kroppen, og vi giver dem tid til og støtter dem i, at de i eget tempo kan finde deres egne grænser. Børnene skal kunne opleve og føle glæde ved at bruge deres kroppe.

Hver torsdag i efterårs – og vinterperioden har vi rytmik -og bevægelsesprogram, som vi kalder 'torsdagsrock', hvor der danses, synges og udføres bevægelseslege i børnegrupper, som er opdelt ud fra børnenes motoriske udviklingstrin.

Børnenes finmotorik styrkes i flere hverdagssituationer f.eks. når vi fordyber os i puslespil, når vi maler, tegner og leger med modellervoks. Det finmotoriske bliver også styrket under måltidet, hvor de lærer at spise med ske og gaffel. De øser selv mad og hælder vand op.

Vores legeplads fungerer som både ude – og indendørs, er designet således at hvert barn har mulighed for at udfordre sig i sin motoriske udvikling. Vi har løbetrykker, en stor brandbil, en rutsjebane og en hængekøje, hvor der er mulighed for at kravle op og ned og rundt omkring. Derudover er den inddelt i zoner, hvor vi blandt andet har en stor sandkasse og en grøn oase med plantekasser og krydderurter, som giver mulighed for at få alle sanser i spil.

Vi tilbyder planlagte aktiviteter på legepladsen, hvor børnene selv kan vælge til og fra. Det gør vi for at tilgodese alle børn på tværs af aldre, samt understøtte børnenes individuelle læringsbehov.

Vi benytter nærmiljøet til ture ud af huset. F.eks. øver vi gåture, hvor børnene går hånd i hånd og besøger legepladser med forskellige motoriske udfordringsmuligheder.

Eksempel:

Det er eftermiddag på stuen, der bliver sat musik på og flere børn begynder at danse. Sangene der bliver spillet er genkendelige for børnene. Pædagogen begynder at imitere de samme bevægelser som en mindre gruppe børn. Stille og roligt kommer der flere børn hen for at være med.

Oskar (0,11) kommer kravlende, han sætter sig på gulvet foran de andre børn. Han jubler og rokker med hele kroppen. Pædagogen smiler, nikker og anerkender Oskar og hans glædesudbrud.

Magnus (2,6) og Marie (2) begynder at danse rundt om Oskar.

Magnus henvender sig til pædagogen "har din telefon, min yndlingsang?"

Pædagogen: "ja det tror jeg, lad mig lige se. Er det ikke Bjørnen sover?" Magnus nikker, "jo det er den". Sangen bliver sat på, og snart synger og danser hele stuen, imens de leger bjørnen sover.

Dette eksempel, viser hvordan aldersforskellen på stuen ikke er en forhindring i at danne et fællesskab. Børnene udfordrer sig selv motorisk og alle sanserne er i spil. Dette sker ved at danse, hoppe, rulle og dreje rundt. Pædagogen støtter op om denne aktivitet, og det gør at flere børn kommer til og er en del af legen og et fællesskab om at bevæge sig og have krop og sanser i spil.

Natur, udeliv og science

Vi vægter børnenes udeliv højt, og forsøger at tænke ud af boksen for at gøre naturen til en del af børnenes hverdag. Vi bruger flittigt vores egen legeplads og tager på klapvogns- og cykelture i nærområdet, herunder Assistens kirkegården, søerne, byoasen og Hans Tavsens park. Vi er ude uanset vejr eller årstid, således at børnene erfarer vejrets og naturens forandringer på egen krop. Når det er muligt, prioriterer vi længere ture med børnene til f.eks. Kongens Have og Frederiksberg Have, hvor børnene kan opleve nogle andre, større og nye områder. Samtidig kommer alle sanser i spil, når der samles gule efterårsblade, bygges snemænd, leges med mudder, hoppes i vandpytter og pjaskes med vand i sommervarmen. Ofte samler vi blade, grene, kastanjer og lignende, når vi er på tur og tager dem med hjem, så de kan danne grundlag for kreativ udfoldelse samt dialog og samtale. Dialog med børnene er vigtig for at øge forståelsen, nysgerrigheden og respekten for naturen og de naturfænomener, vi ser og oplever dagligt. Dialogen begyndes allerede i garderoben, når det korrekte overtøj skal findes frem. Vi bruger også sange, fagter og rim til at gøre læring om naturen til en leg.

Dagligt læringsmiljø

I Carolinehaven bestræber vi os på at bringe naturen ind i byen. På trods af vores beliggenhed er det vigtigt at give børnene mulighed for at opleve og sanse naturen med de muligheder, vi har til rådighed. I samarbejde med børnene planter vi forskellige blomster, krydderurter m.m. på legepladsen. I fællesskab passer og plejer vi dem, og på den måde er børnene en aktiv del af at bringe naturen ind på legepladsen og lade nysgerrigheden blomstre.

I det pædagogiske arbejde gør vi meget ud af at skabe rammer for nysgerrighed, ved selv at vise engagement og have faglig viden omkring de natur- og naturfænomener, som omgiver os og som vi udforsker sammen med børnene. Vi sørger for at børnene får stimuleret deres sanser på legepladsen ved f.eks. at se planternes vækst og forandringer, smage på tomater og jordbær, dufte til krydderurter og blomster, rode i jorden med fingrene og lytte til regnen, når vi sidder i tørvejr. Vi præsenterer børnene for naturens magi, ved at tage grønne tomater med op på stuen og lade dem ligge i vindueskarmen til de er røde.

Vi har et stort fokus på at inddrage børnene i de skiftende årstider. Til morgensamling taler vi i fællesskab om vejret og vi synger sange, der relaterer sig til den pågældende årstid. På legepladsen og når vi er på tur, er vi opmærksomme på efterårets faldende blade, vinterens kulde og sne, forårets nye blomster og sommerens varme stråler på huden.

Eksempel:

En formiddag på legepladsen leger Peter (2,3) og Julie (2,1) ved blomsterkrukkerne.

Pædagogen kommer hen til dem og spørger nysgerrigt "Hvad laver I?" Børnene svarer i kor: "Vi plukker blomster." Pædagogen siger: "kan I huske hvad vi snakkede om sidst?" Peter smiler og siger stolt: "man må gerne plukke dem og smage." Pædagogen: "Det er krydderurterne man må plukke og smage. Blomsterne ser vi på og dufter til." Pædagogen viser dem hvor der er krydderurter, og børnene begynder at plukke en masse. Pædagogen sætter sig ned ved siden af, og sammen snakker de om de forskellige smage, dufte og former krydderurterne har. Julie kigger på pædagogen og spørger: "Må jeg få dem med op på stuen?" Pædagogen "Ja! Det var da en god ide, så kan vi spise nogle af dem til frokost."

Pædagogen bruger sin faglighed til at anerkende børnenes nysgerrighed, også selvom det er blomsterne børnene starter med at plukke. Børnene får dermed en positiv oplevelse sammen med pædagogen, som deler ud fra sin viden om naturen. I fællesskab med pædagogen bliver børnenes bevidsthed omkring krydderurternes former, smage og dufte bevidstgjort.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur kan være et udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Vi mener at det er vigtigt at arbejde med at skabe en nysgerrighed og en åbenhed hos børn. Vi skal som voksne sikre at læringsmiljøet er et demokratisk fællesskab der sikre deltagelsesmuligheder for alle børn. Vi følger barnets spor og guider og støtter børnene, så de alle er en del af fællesskabet. Vi lægger vægt på at vise børnene at der er mange forskellige måder at udtrykke sig på, og der er intet der er mere rigtigt eller forkert. Vi udtrykker os f.eks. ved at bruge musikinstrumenter, høre forskelligt musik og ved at klæde os ud med udklædningstøj. Børnene inspirerer hinanden og får dermed lyst til at prøve noget nyt.

Dagligt Læringsmiljø

Vi vil gerne være med til at skabe en nysgerrighed og en forståelse af verden hos børnene. Dette understøtter vi med blandt andet at tage på ture ud af huset. Turene kan f.eks. gå til teaterture i Kongens have, Blågårdsbibliotek og vi besøger jævnligt Assistens kirkegården.

Børnenes kreative udtryk bliver sat i spil når vi maler, tegner, klipper, klistrer og laver andet kreativt. Her kan børnene udtrykke sine følelser i farver og former. De forskellige årstider og højtider inspirerer vores kreative udtryk.

Vi arbejder med at give børnene indflydelse i deres dagligdag, dette kan f.eks. ses ved morgensamlingen, hvor børnene vælger sange, farver og selv tager det frugt, som de har lyst til. Vi arbejder med det demokratiske fællesskab, så barnet oplever sig selv som en aktiv del af beslutningsprocessen ud fra barnets udvikling.

Vores køkkendame præsenterer dagligt børnene for mad, der kredser rundt om smagsoplevelser som stammer fra hele verden. Køkkenet er midt i huset, så vi kan dufte risengrøden når den koger, og de indiske krydderier, der vækker appetitten.

Vi har nogle faste traditioner i vuggestuen. Til jul synger vi julesange og nissen hænger gaver op på stuen, som børnene skiftes til at pakke op. Til fastelavn er der tradition for udklædning for både

børn og voksne, hvor der bliver slået katten af tøndens og der bliver kåret en kattedronning og en kattedronning. Til jul og påske, holder vi jule- og påskefrokost sammen med børnene.

En gang årligt har vi sommerfest og julefest hvor børn, forældrene og personale deltager. Her er der forskellige boder med forskellige aktiviteter, f.eks. ansigtsmaling, fiskedam mm.

Vi har 2 årlige temauger, som ligger til foråret og efteråret. En temauged kunne eksempelvis handle om farver, insekter, bamser og m.m.

Eksempel:

Det er ugen op til fastelavn og Anders (2,8 år) og Gudrun (2,10 år) sidder omkring bordet og maler med forskellige farver på en fastelavnstønde. Derefter kommer de glimmer på. De taler sammen om hvad de vil være til fastelavn. Anders siger; "Jeg skal være Elsa". Gudrun siger; "Jeg skal være en hund". Den voksne, Hannah, siger: "Det lyder sjovt! Jeg skal være en kat." De taler om hvad der skal ske til fastelavn, at de skal slå med et bat på tøndens og synge fastelavnssange og spise boller.

Eksemplet viser, hvordan det pædagogiske personale inddrager børnene i hele processen omkring traditioner og samtidig bruger æstetiske læreprocesser som en del af forberedelserne til fastelavn, idet børnene selv maler og putter glimmer på fastelavnstønden.